

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S-PUSR-011532/2025
Z-PUSR-080199/2025

V Bratislave, dňa: 04. 11. 2025

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

d o r u č u j e V E R E J N O U V Y H L Á Š K O U

oznámenie o zápise národnej kultúrnej pamiatky do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu
podľa § 22 ods. 3 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu
v znení neskorších predpisov.

Na základe rozhodnutia Pamiatkového úradu SR č. Z-PUSR-062185/2025 zo dňa 25. 08. 2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 10. 2025, bola do registra nehnuteľných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu zapísaná nehnuteľná kultúrna pamiatka:

1. Názov pamiatky: **SÚSOŠIE (Ukrižovanie)**

1/ kríž s korpusom (Ukrižovaný Kristus), **2/ podstavec** (štvorboký), **3/ socha** (Panna Mária), **4/ podstavec** (štvorboký), **5/ socha** (sv. Ján Evanjelista)

2. Číslo v registri zápisov Ústredného zoznamu: **13057/1-5**

3. Adresa

Obec: **HRONOVCE**

Ulica: ---

Okres: **Levice**

Miestna časť: **Čajakovo**

Por. číslo: ---

Súp. číslo: ---

Kraj: **Trnavský**

4. Katastrálne územie: **Čajakovo**

Parcelné číslo: **KN-C 296** (KN-E 296)

5. Správca: **Obec Hronovce, Levická cesta 3, 935 61 Hronovce**

6. Dôvod pamiatkovej ochrany:

Súsošie Ukrižovania situované v zatravnenej ploche pri ceste na južnom okraji obce Hronovce (časť Čajakovo) predstavuje umelecko-historicky a výtvarne hodnotnú architektonicko-sochársku kompozíciu neznámeho autora z roku 1722. Pozostáva z troch sôch na podstavcoch usporiadaných v línii vedľa seba s orientáciou na východ. Ústredným motívom súsošia je kríž s ukrižovaným Kristom na hranolovom podstavci, jeho stranách sú sochy Panny Márie a sv. Jána Evanjelistu osadené na totožných podstavcoch. Vznik súsošia je historicky spojený s konkrétnym donátorom Andrásom Karácsonym. Podstavec kríža s korpusom je opatrený nápisom, ktorý informuje o vzniku stĺpa a donátorovi. Súsošie Ukrižovania bolo vybudované ako miesto vykonávania pobožností, čomu príležitostne slúži aj v súčasnosti. Svojím autentickým situovaním tvorí priestorovú dominantu pri vstupe do obce z juhu. Oživuje a kultivuje priestor, dotvára jeho krajinný výraz a tvorí neodmysliteľný prvok miestnej časti Čajakovo. Nelogické vysoké osadenie sôch Panny Márie a sv. Jána Evanjelistu vzhľadom na kríž poukazuje na možnosť sekundárnej kompozície súsošia. Originálna kompozícia diela

bola pravdepodobne pozmenená a pôvodne súsošie mohli tvoriť tri kríže a nižšie umiestnené sochy Panny Márie a sv. Jána Evanjelistu. Teóriu, že sa môže jednať o sekundárnu kompozíciu podporuje aj vyobrazenie súsošia na mapách prvého (1782–1785) a druhého (1819–1869) vojenského mapovania obce, kde je zobrazené ako trojica krížov. Na mape znázorňujúcej poštové cesty v tejto oblasti z roku 1790 ako aj na mape tretieho (1869–1887) vojenského mapovania je ale súsošie zobrazené ako jeden kríž. Primárnu kompozíciu súsošia by mohol potvrdiť podrobný archívny výskum. Sochy súsošia Ukrižovania predstavujú pomerne hodnotnú ukážku exteriérového diela sakrálneho sochárstva z 2. polovice 18. storočia v štýle baroka. Postavy sú stvárnené v tradičnom ikonografickom zobrazení so zmyslom pre realizmus a detail, hoci sú prepracované len z frontálnej strany a ukrižovaný Kristus pôsobí disproporčne. Výtvarná hodnota súsošia spočíva v kvalitnej barokovej práci, použitom materiáli (pieskovec s oxidmi železa) a konštrukcii celkovej kompozície diela. Podstavce sôch sú neoddeliteľnou súčasťou súsošia od jeho vzniku ako nosné prvky celej architektonicko-sochárskej kompozície a sú nenahraditeľnými pri adekvátnom vyznení výtvarnej a sochárskej zložky. Kríž s korpusom bol neodborne reštaurovaný pravdepodobne v 90. rokoch 20. storočia, realizované boli nevhodné tmely, ktoré sa farebne ani štruktúrou neprispôbujú originálu. Súsošie v uvedenej objektovej skladbe (1-5) je nositeľom súhrnu pamiatkových hodnôt: hodnoty historickej, spoločenskej, architektonickej, výtvarnej, urbanistickej a krajinnej.

Mgr. Mário Comisso
generálny riaditeľ

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Milada Oravcová

Príloha

Poučenie o právach a povinnostiach vlastníka kultúrnej pamiatky

Oznámenie o zápise do ÚZPF sa doručuje verejnou vyhláškou:

- na úradnej tabuli Obecného úradu Hronovce
- na úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR
- na webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk
- na centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa: 7. 11. 2025

Zvesené dňa: 24. 11. 2025

Pečiatka a podpis:

Oznámenie o zápise do ÚZPF sa doručuje doporučene (el. poštou) s prílohou:
Obec Hronovce, Levická 3, 935 61 Hronovce

Oznámenie o zápise do ÚZPF sa doručuje doporučene (el. poštou):
KOVACS AGRO spol. s r.o., Družstevná 12, 935 61 Hronovce (IČO: 34118594)
Ing. Robert Kovács, Zvolenská 36/19, 949 11 Nitra-Diely
Gabriel Molnár, Dr. J. Zelenyáka 506/28, 935 61 Hronovce
Erika Mravíková, Parková 42, 935 61 Hronovce
Anna Tallósiová, Školská 3089/1, 934 01 Levice

Na vedomie:

Krajský pamiatkový úrad Nitra
Pamiatkový úrad SR – na založenie do spisu